



# Omatekoinen lana pelloon ja teiden tasoitukseen

Lukijan idea



Uolevi Oristo

Seppo Laakso on tehnyt omaan käyttöön järeän lanan, joka soveltuu sekä peltojen että paikallisteiden kunnostukseen. Siistin työjäljen ja ammattitaitoisen maalauksen ansiosta lana vaikuttaa tehdastekoiselta, vaikka tiekarhusta peräisin olevat avainkomponentit on haettu purkaamolta. Ammattimiehen käden jälki näkyy, sillä maatalouden ja urakoinnin ohella Seppo Laakso tekee erikoisvanteita Euromasterille ja maalaa autoja ym., kuten runkoon maalatus- ta liekkikuvioistakin voi päätellä. Seppo Laakso teki ensimmäisen lanan jo parikymmentä vuotta sit-

ten, mutta sille ilmaantui niin inno- kas ostaja, että Seppo luopui lanastaan. Tehokkaan lanan tarve ei kuitenkaan poistunut, sillä pello- pinnan muotoilu on vesitalouden kannalta ensiarvoisen tärkeää – etenkin kun peltoa ei enää kynnetä. Ojitukselta ei myöskään saada kaikkea hyötyä irti, mikäli peltoa ei samalla muotoilla siten, etteivät pintavedet jää makaamaan kes- kel- le peltoa oleviin painanteisiin.

Seppo Laakso lanaa myös jon- kin verran paikallisteitä. Tienhoi- toa riittää, sillä Karinaisten kun- nan liittäminen Pöytyään ei ole toistaiseksi romahduttanut hiek- kateiden määrää...

➔ Pyörät on kiinnitetty tait- tujen kannat- tinvarsien päi- hin. Pyörien vä- lissä on sylinteri, jonka avulla pyöriä voidaan joko nostaa tai laskea.



➔ Etuterän sivusiirron ansiosta voidaan terän jättökohtaa säätää siten, että sen jättämä hiekkavalli osuu sopivasti takaterälle. Takaterän kannatuspyöriä ja vasemmalla puolella olevaa terän jatketta sääde- tään hydraulisesti. Lanan takapään korkeutta muutetaan takapyöri- en akseliripustukseen kiinnitetyillä sylintereillä. Lanassa on yhteensä seitsemän hydraulista säätöä, joita käytetään lanan rungossa olevalla venttiililohkolla.

➔ Kummankin terät kiinnitys- ja kääntölaitteet ovat peräisin Loko- mon tiekarhusta. Etumaisen terän kääntö ja sivusiirto toimivat hyd- raulisesti, mutta terän pystysuuntainen säätö vaatii käsityökaluja ku- ten tiekarhussakin. Terän malli on Laakson mukaan onnistunut, sillä kulmaa ei tien juurikaan tarvitse säätää. Lanaa vedetään kolmipiste- nostolaitteesta, jonka avulla säädetään myös rungon etupään korke- us. Takaterä on kiinnitetty pikakiinnityslaitteella lanan runkoon, joten sitä voi tarvittaessa käyttää myös itsenäisesti. Lanan kallistus tapahtuu oikean puoleisten pyörien avulla. Yksinker- taisesti toteutetun kallistuksen liikevara riittää erinomaisesti, sillä keskimmäisen terän pää liikkuu pystysuunnassa lähes puoli metriä. Idean kallistuksen toteutukseen Seppo Laakso sai Koneviestistä, jos- sa esiteltiin italialaisvalmisteista pellontasauslanaa.



# Vreten-profiililana

Raviradan tasoittami- nen on tarkkaa hom- maa. Jussi Kitinoja hankki Seinäjoen ra- viradalle ruotsalais- valmisteisen Vreten- profiililanan. Lana so- veltuu erityisesti ravi- radan herkün hiipiän kunnostamiseen.

■ Hannu Koivisto

Raviradan pinnan hoitaminen on millipeliä. Koska hiekka valuu alas sisäkaarteiden puolelle, on alas va- lahtanutta hiekkaa pyrittävä nos- tamaan ylemmäs. Kovin krouveil- la konsteilla sitä ei voida tehdä, koska hiekkapinta radalla on ohut. Radan kimmoisuus ja ominaisuu- det ovat tärkeä asia hevosurheilus- sa, jossa panokset ovat kovat.

Lanalla siivotaan myös lumi- patjaa radan pinnasta. Vretenillä onnistuu pelkän lumikerroksen pyyhkiminen hiekkaa kraapimat- ta. Ruotsissa lanaa käytetään ko- ko ajan lähtöjen välissä. Seinäjoel- la lanaa käytetään lähinnä perus- kunnostukseen kisojen välillä.

Raviratojen lisäksi lana soveltuu isojen pallokenttien tai lentokent- tien hoitoon.

## Tarkka ajettava

Hevosharrastaja Jussi Kitinojan kiinnostus lanaa kohtaan tarttui Ruotsissa, missä ravitouhu on ke- hittänyt ja ammattimaisempaa kuin Suomessa. Sponsorirahoilla hommattu lana maksoi 20 000 eu- roa. Ajaminen vaatii pitkän opet- telun ja runsaasti näppituntumaa. Kitinoja pääsi saloihin tutun ruot- salaisen lanaajan opettamana.

Korkeuden säätö hoituu etu- pään nokkapyörillä hydraulises- ti. Terän takana olevat pyörät sää- detään mekaanisesti tappi-reikä- menetelmällä.

Takapään teli kulkee kelluvana sylintereiden varassa, koska niil- lä säädettävä kallistussäätö yhdes- sä korkeuden ja takapään säätöjen kanssa vaatii liki taikurin. Lana on niin monipuolinen säädettävä, et- tä kaikkein ominaisuuksien hallit-



➔ Radan tasaa- minen edellyttää, että joko niskat on kunnossa tai peilit kohillaan. Ajami- nen vaatii onnis- tuneen vedon, ko- loja ei saa syntyä. Pituudesta on se hyöty, että jälki on tasaista.

➔ Profiililanal- la ajaminen vaa- tii kokemusta ja taitoa. Raviradan pinnan pitää olla tasainen ja jous- tava.



seminen ei onnistu samalla kertaa. Konetta ohjataan joko joystikillä tai kahdella hydraulilohkolla. Toi- nen lohko ohjaa terän kulmaa, toi- nen nokkapyörillä korkeutta.

Terän päissä on kiinteät lät- kät, joiden avulla terä kerää mas- saa mukaansa. Terää voidaan sää- tää laidasta laitaan, ja se voidaan kääntää täysin pitkittäin tai poi- kittain.

Kitinoja on ajanut 6800 Valtral- la, jossa hydraulikka on säädetty kahdella hydrauliviivulla.

Voimaa pitää vetokoneessa olla. Puolen metrin märän hiekkapat- jan siirtäminen kysyy traktorilta vetokykyä.

Oppiminen vaatii Kitinojan mukaan kuukausien opetteluun ja

pelimiehen. Ruotsissa on kokeiltu GPS:n ja laserin kanssa säätämistä, mutta käytäntö ei ole vakiintunut vielä. Kitinoja arvelee sen olevan tulevaisuutta.

Nykyisin rataa hoitava Seppo Korkonen moittii lanaa pomppi- vaksi tietyssä vauhdissa, Kitinoja sanoo parhaan tuloksen tulevan 30 kilometrin vauhdissa. – La- na tulee silloin kuin sukkasillaan, tuumaa Kitinoja.

Ajotekniikka kurveissa keskit- tyy nostamaan alhaalle valunutta hiekkaa ylöspäin. Suorilla kerros tasataan. Rata kiinteytyy lanatta- essa, mutta toisaalta liika kiinteys ei ole hyväksi: pinta kuohkeute- taan piikkilamalla. Kitinoja kuun- telee radan sopivuutta. Kun kavio

ei kopise, vaan se on äänetön, on radan kovuus oikea – kimmoisa ja joustava.

Lana tekee hienon jäljen. Sileän terän lisäksi lisävarusteena siihen saa kampaterän.

## Erikoiskäyttöön

Tiekäyttöön kymmenmetrinen lana soveltuu erikoistapauksis- sa. Viisimetrisen työleveys tekee omat rajoituksensa. Kuljetusasen- nassa lana on alle kolmimetrisen. 2150 kiloa painava lana on varus- tettu lisäpainoilla. Pitkä ja leveä kapistus tekee tasaisen jäljen siel- lä missä sopii toimimaan. Kitinoja arvelee sen soveltuvan ainakin len- tokentille ja pallokentille ravirato- jen lisäksi. ■